

בער שיטת הוותק

לפתע פתאום חלה תמורה יסודית בחיי החברה של הקיבוץ. נעלמו הפנים הרציניים מלאי הקמטים וחרושי הדאגות. תמו הצעקות והרוגז ומצבי הרוח וחוסר שביעות הרצון שהפכו לנחלת רבים מאתנו. רוח של שמחה מנשבת בחלל האוויר, משקיטה ומרעננת את הכל. החברים מחייכים איש אל רעהו, מברכים לשלום, קורצים עין. במקלחת, בסדנא ובשדה נשמעים שירים עליזים. בשעת הבילוי הכל רגוע.

וכל זה משום שבשיחה האחרונה רכש לעצמו הקיבוץ כולו — וכן העניק הוא לכל ופרט אשר בו — נכס יקר ובעל ערך וחשיבות ממדרגה ראשונה שטרם ידענו כמוהו בחיינו המשותפים: נקודות הוותק! ואל נא תראינה נקודות אלה כקלות בעיניכם. מאז השיחה כאילו יד נעלמה עוברת מחבר אל חבר ומעניקה לכל אחד ואחד מאתנו בנדיבות לב רבה שפע מהנקודות המבורכות הללו המשנות סדרי בראשית. וכל חבר וחבר זוכה בנקודות, ואין איש מפסיד. כי הנה בא הקץ לשנות הסבל והתלאות שעברו עלינו, תמה פרשת האלמוניות וחוסר התמורה לכל אשר עבר עלינו מאז עלותנו ארצה.

„הנה, אתה חבר יקר, ידוע לנו שגרת שנה תמימה באהל מרופט — במושבה הנידחת. אתה מקבל על כך 2 נקודות. יצאת גם לעבודה בתנועה — קבל על כך עוד נקודה וחצי. ותמורת שנות העבודה שלך בפלוגה העבודה — טול לך 5 נקודות, ועוד 7 וחצי נקודות מגיעות לך על היותך מתנדב במלחמת העולם השנייה — ו־4 על היותך בקיבוץ, ו־3 על היותך אב ל־2 ילדים...” אמור מעתה — יש לך 37 נקודות. וחבר שני מקבל 42 נקודות, ושלישי 35 וחצי, 49, ו־38... איש איש ונקודותיו עמו — ואיש איש שמח בחלקו.

ומעתה, בבוא החבר לתת לעצמו דו"ח על רכושו והישגיו יוסיף אל ארון בגדי העבודה שקיבל מהונגריה, אל השולחן הסטנדרטי שנתנה ועדת השיתוף וספר האמנות שקיבל ליום הולדתו מחבריו בעבודה, אל כל אשר נמצא אתו בחדר ובמרפסת כרכושו הפרטי — גם את נקודות הוותק הנעלמות שזה עתה הוענקו לו, ואשר יוסיפו ויצטברו בצקלוננו מדי שנה בשנה.

ומה רבים היתרונות של נקודות ותק אלו. הנה מעתה ילכו ויצטמצמו הוויכוחים החברתיים הרבים שגזלו את רוב זמננו בשיחות קיבוץ ארוכות. חישוב אריטמטי פשוט, השוואה בין מספר הנקודות של חבר זה ואחר יבהיר לכולנו מי הוא הצודק, ולמי — בהתאם לחוקי השוויון מגיע יותר מאשר לחברו.

ויתרה מזאת — נקודות הוותק מעניקות לכל אחד ואחד חשיבות והרגשת ערך עצמי. כי הרי לא בעל 25 הנקודות כבעל 32 הנקודות, ובעל ה־35 יודע ומרגיש, כי רב הוא המרחק בינו ובין חברו בעל ה־45.

ומעל לכל — נקודות אלו יעניקו לכל אחד ידיעה ברורה ובטחון מלא על אשר עתיד הוא לקבל בקיבוץ במרוצת השנים, בבוא הזמן. הנה קיבלתי לפני ימים מספר קומקום חשמלי. הדבר ברור ומובן לכל. איש בעל ותק אני — 37 נקודות. כל חבר הרוכש לעצמו את מספר הנקודות הזה — יקבל קומקום. אך טרם קבלתי חוט חשמלי לקומקום. גם דבר זה ברור ומובן לכל. חסרה לי חצי נקודה. בבוא הזמן — כאשר תתוסף על חשבוני חצי הנקודה המיוחלת — יוענק לי גם החוט. וכן יכול אני לחשב בדיוקנות מלאה את היום בו אקבל שולחן כתיבה עם פוליטורה, ארון לבגדי עבודה בעל 4 מדפים, את התקופה בה אעבור לצריף שוודי, ואת השנה בה יביאו לחדרי כורסה מתקפלת וכוננית לספרים. (אמנם אז אצטרך לדאוג לספרים — אך אין מנוס — נקודות הוותק מחייבות...) ואני יודע כי ימים טובים אלה — בוא יבואו ומתי יבואו. ועל כן אני שמח בחלקי.